

Мирзур МИРЗО

ЗОМИН ИЛХОМЛАРИ

Сузбиз көрдай тоза хислар нахрида
Махзун юрларларни яйратадай деб шан,
Юксак ва бархаво тоғлар бағрида
Шонирлар түздилар гүзәл анжуман.

Пешвозд чиңса ҳамки мағрур чўққилар,
Не тонг, менинг қўнглини этолмади.
Кирлардан энаркан кумуш ёл сувлар,
Тўймадим мен бундан заррача илҳом.

Жарангос соддигу тоннинг нурлари,
Итубига билмади шевърга тилимин.
На ложувадр осмон, на тог гуллари
Оча одди менинг баҳри дилимни.

Ё раб! Ногахона ёриши қалбим,
Чекинди дилимдан дилгирлик бадхў.
Қўнглини ҳувиллатган кўйн — бир маврид
Сенинг кўзларинида келдим рўбўру.

Беҳишт этиканини туйдим шу онда,
Тугдиги мен учун мубҳом бир фирор.
Кўзларинг ажаб ўйнида конда
Оху кўзларидан бокий маъсумро.

Ташбеҳлар кўзгади латиф қад-бастинг,
Қўккисиган чўққилар олмиши фусун!
Қисматта беалад шукурлар айтдим
Менга шу айёни берганни учун!

Боқим жигларга — бунчалар дилдор,
Осмон эса бучна юксак, зангор!
Тўйгулар баҳш этиди қалбимга бисер
Ҳар битта чечакини мунис рафтори!

Боши биринчи бетда.

Уша куни мен Миртемир аканинг бир ижодий сиридан воқиф бўлдим у була-
жак шеърларини олдин поэтическа сочма
холида коралаб чикар, сўзларни охори
кетмаганлари билан алмаштиради экан.
Сочмалар етук санъаткорнинг «чириғиги»
дан юз бор, минг бор ўтиб, асл шеър
билишадиган даражага етага, шоир
упарни коғиғия, вазнга солар, улар учун
илгаридан хозирланган либосга буркаб,
оқка кўчиради зди. Сўнг яна меҳнат, яна
сақлаб бериш бошланади: «бачки новда-

ШАФАҚКА ЎТ КЎЯР ҚИЗҒАДОК...

О, эдим ахир мен мунглиг, забун, лол,
Шукухиз руҳимдан ўқисиганин рост...
Термулдим дунёда мен тарин хушхол,
Шоирга айланмади сен боис ҳассос.

ШОИР

Кай тахтида бўлар ғанинг залвори,
Кайсан ранга эзур айрилти тузи? —
Ногахон юйликда бурб руҳкоринг,
Англатидан бизларга Мухаммад Юсуф!

Тукнан ер нурларни сенинг назимнингдан,
Ифорга чуланди бу қадим ҳаёт!
Юрт мушфик онингдек алқад турган рост
Фирогингидан ўтгат кетдинг сен, нахот?!

Шафакқа ўт кўяр қизғалдоқ алвон,
Дарё уйғуларга отар куличин;
Самовий инсоладир чорлаб турган он
Тоғига бостирган ҳам уйгайдир лочин!

Ўжар чақмоқни ҳеч жиловлад бўлмас,
Булутлар кўкисини ўйттар қадилор!..

Қўйнлик бўлгандан сен магарува ўзмас,
Афсус, эрта кетдинг сен ўзинг бироқ!

Гарни ҳар бандада ўзим эрур нақд,
Нарин кеттана эл додга қолар, ҳа!

Энг ўти, оташин юракни барвакт
Мангулик ўзига сийлаб олар, ҳа!

* * *

Кўклимининг ислами,
Ола-чилон кўйлардан

Мункиб, тоййиб, сирганиб
Бир тонг етиб келган дам —

Узлаб ётган бор ичра
Қалқиб яйдоқ теракзор,
Баногоҳ ҳазин титраб,
Шовуллаб қолса тақор,

Менинг-да юпуг қўнглигим
Коронги чохларидан

Отилиб чиқар бир мунт,
Бетаскин оҳлар ила...

Ич-ичим гумуртиб ғам,
Қало хузин ойламас чек.
Юран титраб ушбу дам
Дилдираган ҳазондек.

Қўнгил нега озурда,
Шундик олар недан ғаш?
Ҳаёт-ку абдий, ҳа,
Осонмас лекин яшаш...

Кўклим бокиб ҳар ёнга,
Мехрда яна қоим...
Эҳ, ҳаёт-чи, инсонга
Тутмайди гуллар доим.

ВЕРЕШЧАГИН АРМОНИ

Адилиярга ястанади тун,
Тарар еллар гулханинн сасин.
Самарқандин забт этган қўшин
Сурмоқдадир зафар нашъасин.

Гурунг қизир даврада: — Сарита
Шафакт қўйла, чен берар курур.
Кўйнайдан ер тишлат шартар,
Барни бирар исқурт ва жулдур...

Ҳеч ким кетмас даврадан ўирок,
Кекса жангни бошлар ҳангома.
Ешлар унан қизик бўйпроқ,
Ютоқтириб ажаб жангнома.

Зафар шавкин ҳис этиб дилдан,
От устида туйлар ўзин;
Элас-элас ёртариб тулхан
Шуҳратда ўт аскарлар ўзин.

Нишонлари безаб қўксини
Бир чеккада мудрайли рассом.
Тебига суур мустафай алаб уни,
Элтар ўтқар шароб ва илҳом.

Қўз ўнгидан кечар эртани
Талотумли ўрён манзара:
Авжак чиқар кичлар жарангি,
Беланади қонга тўрт тараф...

Мусаввирга, ҳайҳот, нақадар
Зўр омад бу — қўлдузли он, баҳт!

У хаёлан тиклаб шоҳ асар,
Қаламларин қилиб қўяр таҳт.

Аммо тоғнда на қирғингарот,
На тўқнапув юз берди, не ҳол?
Бирдан бўм-бўй тулюли ҳаёт,
Йўл узра чанг тўзиди беҳол.

Хомуш борар аскарлар саф-саф,
Қаттиқ алам ўтгандек жондан.
Кирмадилар жангта не сабаб,
Куруқ қолди улар унвондан!

Мунгаяни бир ёқда рассом,
Гўё қисмат ўчини олди,
Хаммадан ҳам унинг дили қон —
Шоҳ асардан бенасиб қолди!

Судралади қўшин чор-ночор:
«Барига, — дер қаҳрин ўтиб жим, —
Каттакўрон қалъаси айбор!»
Чунки жангиз сўлғанди таслим.

КОРБУРОН

Кини айёми, лекин офтоб чарақлар,
Қалин қордан эгилганди дараҳтлар.

Ташқарилан эшитилар шўх сурон,
Қий-чув авжда — авжда эди корбўрон.

Эс-хунимни олиб учди ҳаёллар —
Ўзокларда қолиб кетган висоллар.

Едга тушиди сен-ла кечган пайтларим,
Менга атаб айттан ўтили байтларин.

Қиши ўйнинда янграп ажаб, шўх сурон.
Үйнагандик биз ҳам оғир пант корбўрон...

Бог-богчада янграп бирам шўх сурон.
Ешилларни ёзи солдинг, корбўрон!..

ЯНГИ ТАРЖИМАЛАР**ШУҲРУМОДА ЙАМОЁСАН ДАМО-ДАМ...**

Сенинг нуринг, басе, заррота зоҳир,
Камолинг вахдате зотингда ҳоҳир.

Ўзинг охир, ўзинг аввал ва лекин,
На аввал сенда бордирким, на охир.

Шууримда намёйсан дамо-дам,
Нечун солин этур нафий ҳавотир.

Нечун тарк айлагаймен зикри ёдинг,
Турбосан-ку аబад хотирда ҳозир.

Жамолинг акси маъшуқ чехрасида
Ва ошиқнинг ёниқ қўзизда нозир.

Висолинг Қатъасига ким етишинг,
Ватанга эмди қайтас, ул мусофири.

Эшигинг ҳалқасини кимки тутса,
Сафарни тарк этиб бултаг мужовир.

Тариқатни, ўздин, Жомий, ўрган,
Сулуки ишқда ул якто маҳор.

* * *

Сокий, этиб келмиш абри найсон,
Емғирда сабза, гул — лола хандон.

Ҳар томчи лола жомила гавҳар,
Тоғ бағри қирмиз байроқдин алвон.

Нарис қўзини юлдузга оиса,
Шаб то саҳар ул бўлмис ниғорон.

Порсо элин ҳам саҳрода кўрдим,
Тонг чоги синда аҳд бирла паймон.

Гуллар билан ич кўкламда бода,
Ҳай-ҳай, гўзаллар жом бирла жонон!

Жомий, севуна, сенек бу гулнан
Булбули бисер, чекмоқда ағрон.

* * *

Чорасиз ишқингида гирён қолдим-а,
Бедилу бедину вайрон қолдим-а.

Аҳди ушноқ ўйқудин бегонадур,
Кунлари бедору ҳайрон қолдим-а.

Кечак-қундуз интизорман келса деб,
Қўзлари зор, қўнгли нолон қолдим-а.

Жоми майдек қўзларим тарк айландин,
Жом янглиг дил тўла қон қолдим-а.

Боғ аро қади қисолинг шавқида,
Сарви гул рангида яксон қолдим-а.

Жомий, менин саждан ҳеч истаси
Ул санам пойида бежон қолдим-а.

* * *

Моҳитобим ҳажрдин, оҳ, оғир, оҳ, оғир, оғир!
Тобакай қўйнинг кўйм, оҳ, фирор, оҳ, оғир, оғир.

Қўзларимдин неча ой оқдан ёшим моҳи билар,
Бўлмадин, моя, нечун оғор, оҳ, фирор, оҳ, оғир, оғир.

Ваҳ, ажал васлида ҳам жонондин жон истарам,
Жома тўлмис ҳажрдин роҳ, оҳ, фирор, оҳ, оғир, оғир.

Айрилининг меҳнатин сиддиқ қайдин англагай,
Васли — ҳижрон, ишқи — боргоҳ,

оҳ, фирор, оҳ, оғир, оғир.

Тобакай саргаштадурмен, васли базмидинги илор,
Нурга тўлсин жилватоғ, моя, оҳ, фирор, оҳ, оғир, оғир.

Ёр висоли тенг наисбат эта ағар ағёра ҳам,
Бул исоддин асрла Оллоҳ, оҳ, фирор, оҳ, оғир, оғир.

Гарчи Жомий тоб мисол собит турар ишқида жим,
Чархи гарди, ю сомон, воя, оҳ, фирор, оҳ, оғир, оғир.

Форсийдан Ҳабибула САЙДАНИ таржималари

Учинчи банд етилганро шекилли, сил-
лик кетди;

...Кўлу обёнгимга соллилар занжир,
Неча тал овлоқда сурдилар менин,
Номардига сурлик, наиринг, қалъа кир,
Тошборон қилилар урилар менин...

У дарҳол тайинлади:

— Тошборон! деб ёз. Тошборон — тош
ёмғирдай ёғилди, дегани. Бирорвалор «тошбў-
рон» деб нотури ёзади. Давом этдик:

Кўпизидан талай отилар ёху, —
Олис Шарқда қўйидан ўтхоналарда...

Евон ошимиға ҳам катдилар оғу, —
Юз ўлдим Сурхонда, Фарғоналарда.

— Сурхонда деймизими ёки Хоразмда
тузумкини — сўради Миртемир ака.

— Сурхон яхшироқ шекилли, — дедим
эхтийорликини, — ҳар холда Фарғонага
онҳондига.

— Тўғри, — деди у, — мен ҳам шуну
йлаған адим.

Миртемир ака қўлзасига бироз тишиларни
тишиларни таҳдиди:

